

Jak přimět k trvalé změně návyků dospělé i děti

PhDr. Iva Málková

www.stob.cz

malkova@stob.cz

Co už znáte

- Stačí nutriční označování potravin k zlepšení jídelníčku
- Jak informace na obalech ovlivňují jídelníček spotřebitele
- Jak zvyšovat nutriční gramotnost
- **Jak uvést znalosti do praxe**

Předtím

Potom

Ivo ztratil za 4 týdny 4 týdny

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

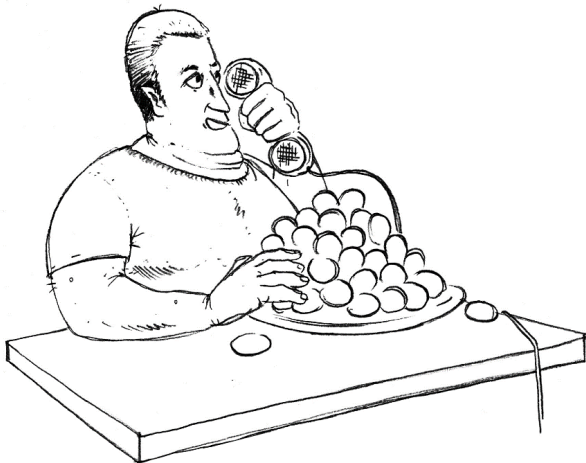
Držení diet

Dříve

držení vajíčkové diety bylo málo početné - jeden na jednoho
výměna diet po sousedsku

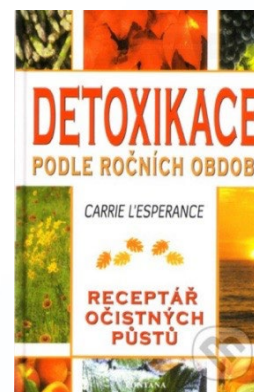
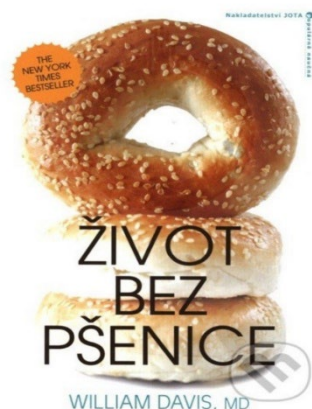
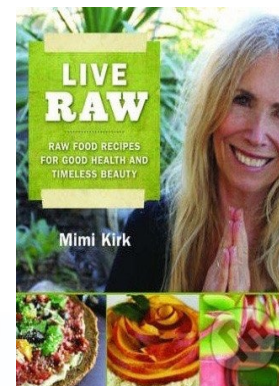
Současnost

Díky moderním technologiím šíří **virálně** nákazu hubnoucí
guru, který ovlivňuje celou společnost

Syrová strava, paleo, bezlepková...

Aktivní změna návyků, ne oběť ale strůjce

- **volba potravin je svobodným rozhodnutím** - autopilot
- **toxické prostředí** - hojnost jídla, sedavá činnost
- **zaměření se na cestu** – ne pouze na cíl (malá chvíle štěstí)
- **dlouhodobá spokojenost** - jím chutná jídla, kreativita, pohyb
- **hlavní cíl není váhový úbytek** - ale naplnění životních hodnot, zvýšení kvality života

Shozená kila dávají zpětnou vazbu, zda jdeme správným směrem.

Co se podílí na konzumaci potravin

Nutriční gramotnost (označování potravin)
co jím

Dostupnost nutričně výhodných potravin, které budou vyhovovat sensoricky stejně jako klasické - reformulace potravin

Psychologické spouštěče

Proč jím – toxické obezitogenní prostředí, emoční jedení

Jak jím – všímavost x automatické jedení

Kvíz

Seřadte následující potraviny **sestupně** dle celkového obsahu cukru (na celé balení):

zvednu levou ruku

zvednu pravou ruku

zvednu obě ruce

Nejčastější odpovědi:

Nejméně cukru v balení - - - - - nejvíce cukru v balení

- Nejvíce cukru obsahuje tyčinka Mars nebo Pepsi
- Nejméně cukru obsahuje jahodový kefír

Správné řešení:

Nejvíce cukru v balení - - - - - nejméně cukru v balení

1. Ochucené keфіrové mléko (balení 450 ml) - 47 g cukru (celkového) **pravá ruka**
2. Pepsi (plechovka 330 ml) - 35 g cukru
3. Mars (1 tyčinka 51 g) - 32 g cukru

Jak účastníci kvíz hodnotí?

- Velká většina jen odhaduje a nedívá se na obal potravin
- Pokud už někdo sleduje obal, hodnotí jen dle obsahu cukru na 100 g a není schopný si přepočítat obsah na celé balení

**Lidé obaly nečtou nebo neví, jak správně číst obaly a
zhodnotit nutriční údaje!!!**

Co se podílí na konzumaci potravin

Nutriční gramotnost (označování potravin)
co jím

**Dostupnost nutričně výhodných potravin, které budou
vyhovovat sensoricky stejně jako klasické - reformulace potravin**

Psychologické spouštěče

Proč jím – toxické obezitogenní prostředí, emoční jedení

Jak jím – všímavost x automatické jedení

Změny v sortimentu potravin od roku 1990

V roce 1990 – na trhu v České republice 3 500 položek

V roce 2015 – na trhu Evropské unie 350 000 položek

Zdroj SZÚ

Velký výběr potravin
včetně reformulace
většinou nestačí pro
změnu návyků

Co se podílí na konzumaci potravin

Nutriční gramotnost (označování potravin)
co jím

Dostupnost nutričně výhodných potravin, které budou
vyhovovat
senzorycky stejně jako klasické - reformulace potravin

Psychologické spouštěče

Proč jím – toxické obezitogenní prostředí, emoční jedení

Jak jím – všímavost x automatické jedení

Vědět neznamená dělat

Informace nestačí ke změně – jsme více emotivní bytosti, které
nedělají změnu na základě jen logického myšlení

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

Metodika STOBu- motivační připravenost

Nechce se mi

- Necítíte žádný problém, který by se měl řešit, žádná motivace ke změně
- Tlak ostatních (Nový rok, hubnutí do plavek, nová dieta)
- Odborníci (Musíte zhubnout - cvičte)

Vybavte si situaci, kdy jste se chtěli v něčem změnit?
(budu pravidelně cvičit, budu studovat jazyky, budu se více věnovat dětem...)

Pomohlo by vám, kdyby vás do rozhodnutí tlačil někdo jiný?

Motivační rozhovory

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

Motivační rozhovory

Pomoc rozvinout **nesoulad** mezi současným problémovým chováním a důležitými životními cíli

Bolí vás kolena a chtěl byste hrát s vnukem fotbal

Zvažování zisků ze změny

Zvyšování motivace

Vyznačte na škále 0-10 jak jste připraven na to, pustit se do změny

0

10

... klient odpoví...6

„Co můžete udělat pro to, aby to bylo o 1 víc?“

„Kdo/co všechno vás v tom může podpořit?“

„Jak vám mohu pomoci?“

Vyznačte na škále 0-10 jak si věříte, že změny dosáhnete

0

10

4. Stupeň Jsem v akci

→ **KBT metody** mohou být v tomto stádiu hlavním terapeutickým přístupem – konkrétní plán

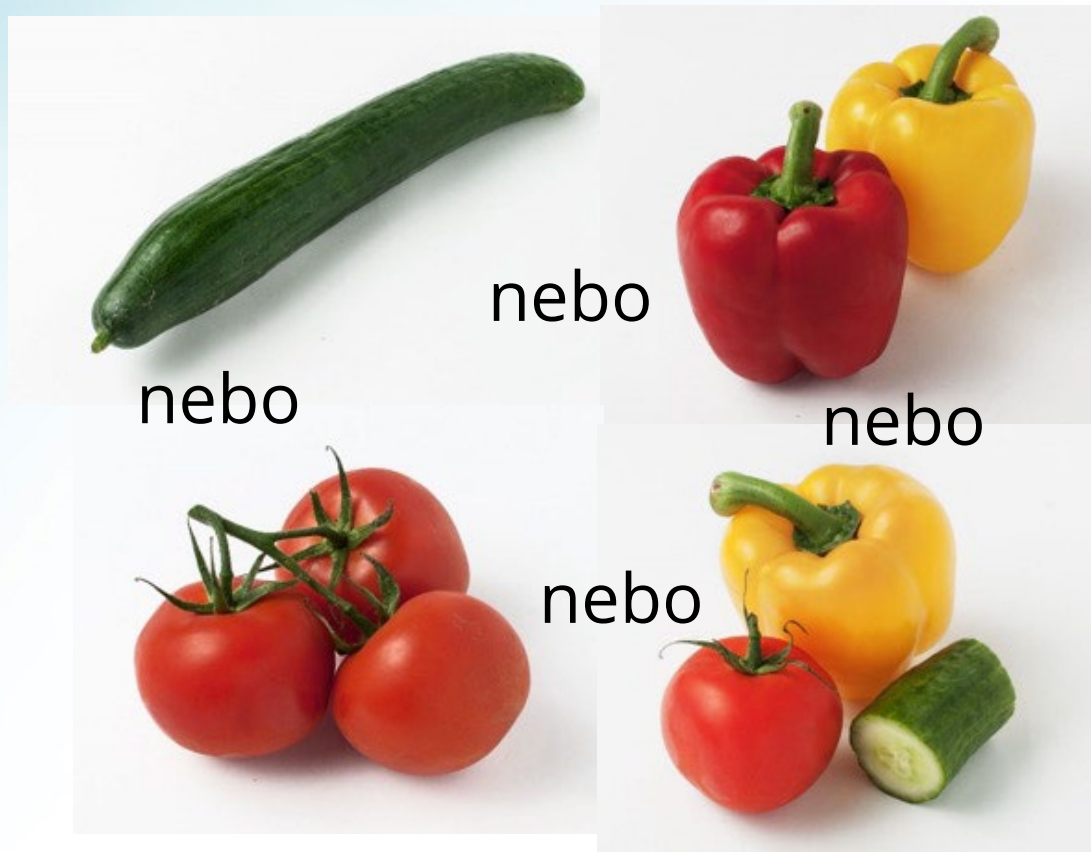
→ Způsob změny již předurčuje udržení změny - čím menší změnu uděláme, tím je trvalejší

Pravidlo zdravého talíře

Denně bychom měli sníst alespoň 400–500 g zeleniny

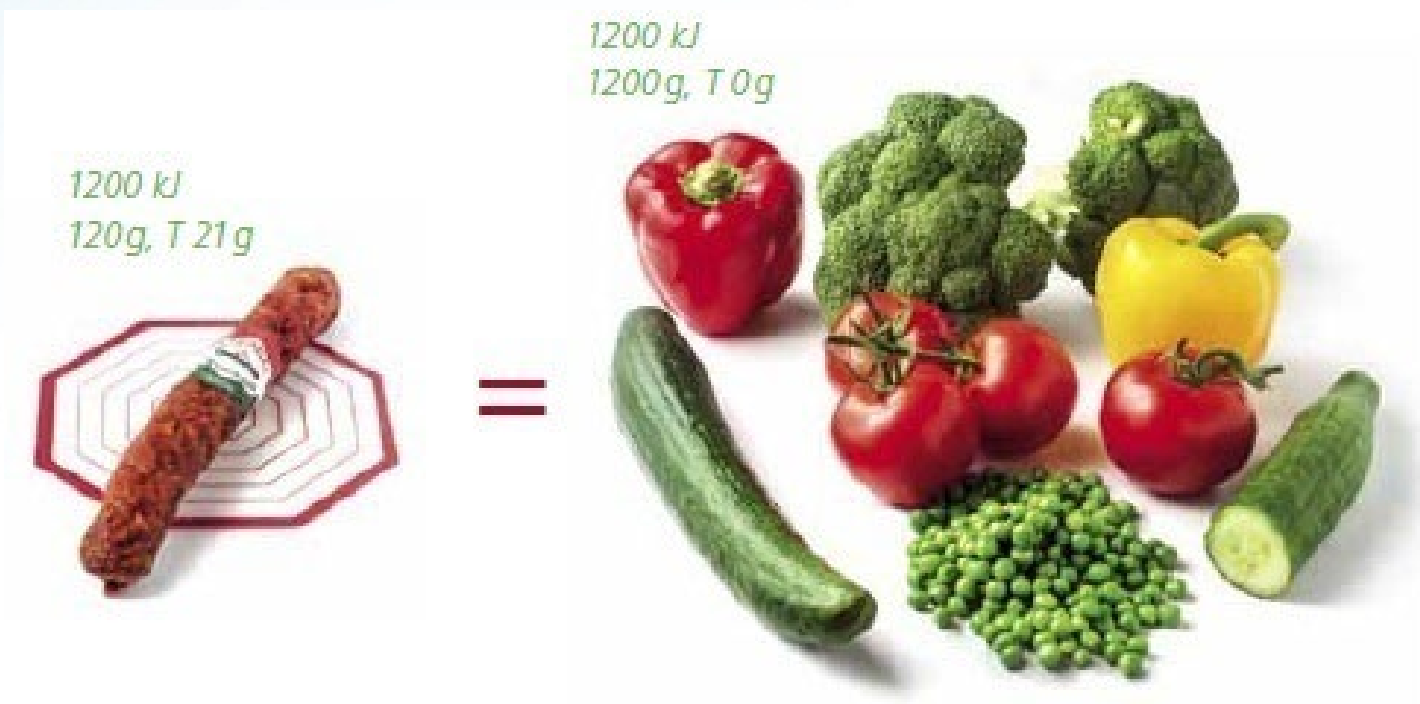

Střídejte různé druhy zeleniny, čím pestřejší váš jídelníček bude, tím lépe.

Jak jednoduše ušetřit energii?

Nešetřete zeleninou!!!

Čím sladit? Podstatné je kolik!

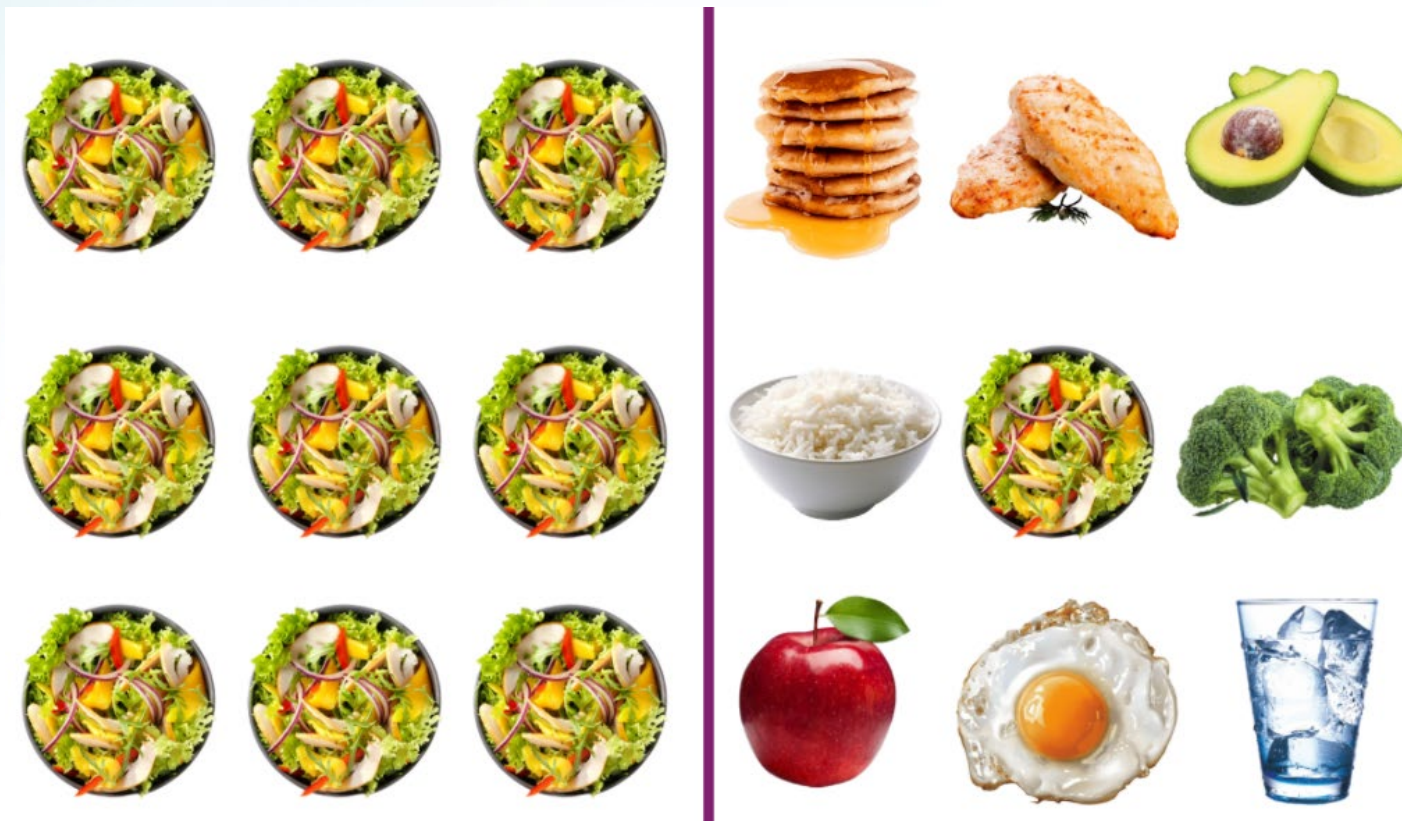

„Třtinový cukr obsahuje asi 50x více vápníku než cukr bílý.“

Ano, ALE ...

Pro naplnění DDD Ca bychom museli sníst asi 1,5 kg třtinového cukru denně!

Pestrost a plánovat předem

Co můžete sníst v hodnotě 1000 kJ?

Ořechy - 40 g

Chipsy - 45 g

Sušenky - 50 g

Čokoláda - 45 g

1 kg zeleniny

400 g ovoce

Obložený talíř - šunka, zelenina, sýr, pečivo

Pitný režim

Life/form® STOOL Smarts

Nasco 1-800-558-9595 • eNasco.com
Copyright © 2014 Nasco WA32205

1

Separate hard lumps,
like nuts (hard to pass)

2

Sausage-shaped, but lumpy

3

Like a sausage, but with
cracks on the surface

4

Like a sausage or snake,
smooth and soft

5

Soft blobs with clear-cut
edges (easy to pass)

6

Fluffy pieces with ragged
edges, mushy

7

Watery, no solid pieces, liquid

Type 1 spends the longest time in the colon, and Type 7 the least. Types 1 and 2 indicate constipation. Type 4 is considered normal. Types 6 and 7 indicate diarrhea. Any time there is blood in the stool, consult with a physician.

*Information from the
Bristol Stool Chart.*

Human feces contains digested food, some liquid, fat, and bile, causing the normal walnut-colored bowel movement. Temporary changes may be caused by eating foods with strong pigments, like Jell-O® or licorice. White or black stools should cause the greatest concern.

Black: Appears sticky like tar. Could be bleeding in stomach or small intestine, or medicines (iron supplements or bismuth.)
Maroon: Could be bleeding in the mid-colon area.

Red: Usually from food like beets or Jell-O® unless the red is a coating or streaks on top of the stool which could indicate bleeding.

Yellow: Could be normal from food, or could indicate parasites, lack of fat, or pancreatic enzymes.

Green: From foods, iron pills, or rapid transit time through colon.

Clay/White: Decreased bile output caused by many things, including an obstruction. Consult a doctor.

Školení lektorů STOB

3 moduly – únor až duben 2024 v Praze

1. modul 24. 2. – 26.2. 2023 **Psychologie hubnutí a aplikace znalostí do praxe**
2. modul 24.3. – 26.3. 2023 **Výživa a aplikace výživových znalostí do praxe**
3. modul 21.4. – 23.4. 2023 **Předání 10týdenní metodiky STOB, manuálu a materiálů pro práci s klienty s nadváhou a obezitou**

Přihlášky na

www.stob.cz/cs/seminare

(záložka Semináře v patičce)

Co se podílí na konzumaci potravin

Nutriční gramotnost (označování potravin)
co jím

Dostupnost nutričně výhodných potravin, které budou vyhovovat
senzoricky stejně jako klasické - reformulace potravin

Psychologické spouštěče k jídlu navíc

Proč jím – toxické obezitogenní prostředí, emoční jedení
Jak jím – všímavost x automatické jedení

Klasické podmiňování - toxické prostředí

Jak zvládat emoce

Odstranění, vyhnutí se spouštěči

Nebudu sledovat politické debaty

Vytvořit na stresující podnět jinou reakce než jídlo

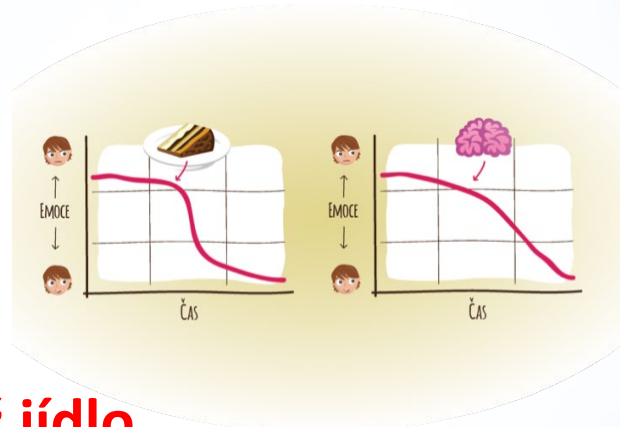
Zabránit neúčinnému **autopilotu**, aby sáhl ve stavu rozrušení po jídle,

napětí nemůže růst donekonečna

pauza - pomůže čas

alternativní činnost – hudba, telefon, skype, vana, pohyb

relaxace, automasáž, dýchání

Minutové cvičení před každým jídlem navíc

1. Několikrát se zhluboka nadechněte a vydechněte.
2. Na škále 0 (žádný hlad) až 10 (největší hlad) si uvědomte, jak velký máte v tuto chvíli fyzický hlad.
3. Odpovězte si na otázku:
Jak se cítím, co teď opravdu potřebuji?

Fyziologický hlad x emoční

*Je škoda ztratit informaci, kterou mi emoce přináší tím, že jí
dočasně zmírním jídlem*

Vytváření správných návyků

Převedení teoretických znalostí do praktického života

1. Identifikace problému - jídlo navíc
2. Uvědomění si spouštěčů
3. Stanovení si cíle
4. Připravit plán, jak regulovat jídlo navíc jinak než jídlem
5. Pozitivní zpětná vazba

Jaká jsou úskalí v terapii dětské obezity?

Odborná péče

Pediatr (čas a chuť), **endokrinolog** (přetíženost), **lázně**
Chybí mezičlánek mezi pediatrem a endokrinologem

Lázně

Chybí následná péče

STOB doplňuje tento mezičlánek

Kurzy zdravého životního stylu - rodinné
„naživo“
online

rok 1980

Metodika rodinných kurzů

Vyvíjela se

Děti 7-13 let

10ti týdenní terapie – klienti se setkávají jednou týdně

1 hodina setkání dětí a rodičů odděleně

1 hodina edukačně motivačních činností dětí s dospělými

Nově telemedicina

On line rodinné kurzy

Děti 7-13 let on line terapie po lázních

Adolescenti KAMP (Vinohrady – MUDr. Hainerová)

Výživové zvyklosti dětí

Velká spotřeba: uzenin, párků, paštik, tučných sýrů, smetanových tavených sýrů, smetanových mléčných sladkých výrobků, čokoládových tyčinek, oplatků, pamlsků, buchet, bílého pečiva, smažených pokrmů.

Deficit: zeleniny v jakékoli úpravě, zakysaných mléčných výrobků, ryb, luštěnin, celozrnného pečiva, ovoce

Pitný režim: všichni pijí slazené nápoje

Malá rozmanitost jídelníčku

MŮJ ZÁPISNÍK

KAPITOLA TALÍŘKY

SACHARIDY - PEČIVO, PŘÍLOHY, CEREÁLIE

SACHARIDY - PEČIVO, PŘÍLOHY, CEREÁLIE

SACHARIDY - OVOCE

TUKY - OLEJE, ROSTLINNÉ TUKY, MÁSLA, OŘECHY

10

BÍLKOVINY - MĀSO, UZENINY

BÍLKOVINY - MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY

BÍLKOVINY - SÝRY, VEJCE

BÍLKOVINY - TVAROHY

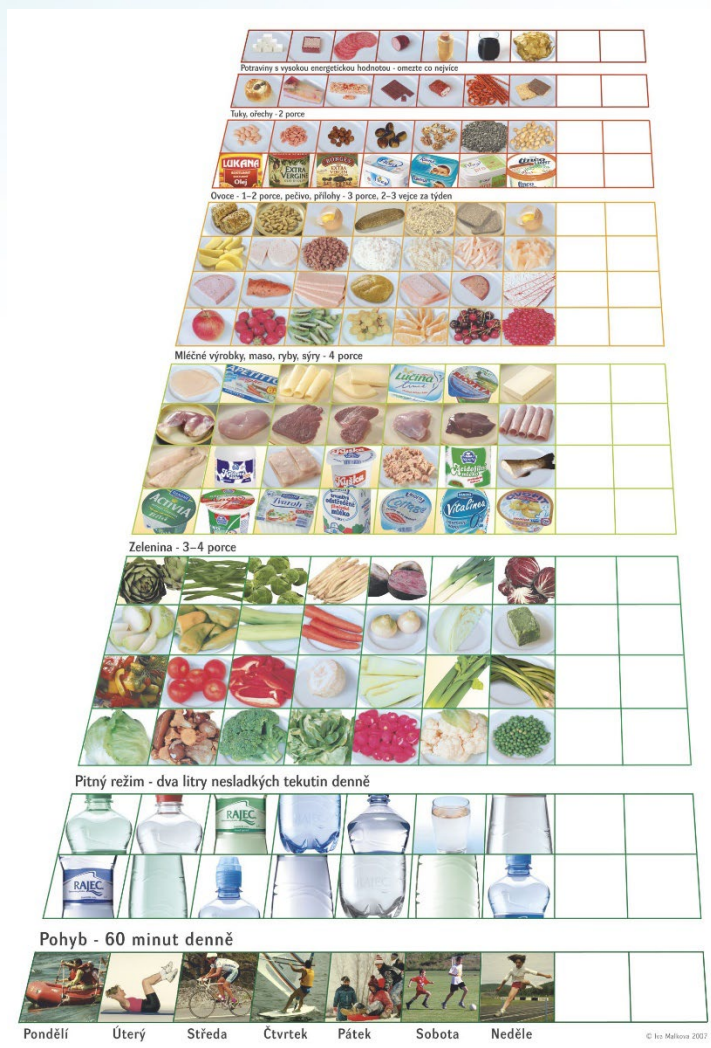
BÍLKOVINY - LUŠTĚNINY

ZELENINA

11

Stíratelná pyramida k záznamu stravovacích návyků

Talířky

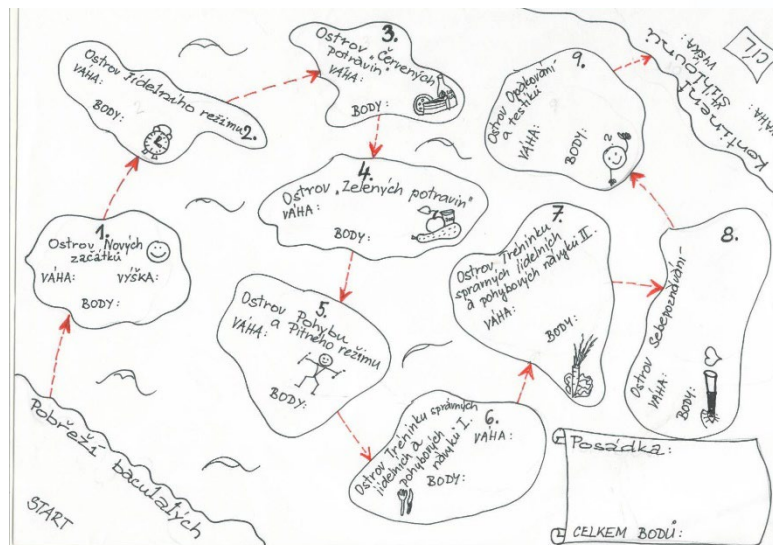

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

Děti v akci...(ne hvězdy ani outsideři)

Recepty na www.stobklub.cz a hravezijzdrave.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

ALLOJ MARTINE !

DĚKUJI TI ZA
ZAPISOVÁNÍ!!!!

VELKÁ POCHVALA :

za zapisování jídelníčku.
Velmi oceňuji, že se ve tvém jídelníčku objevuje zelenina.

JE POTŘEBA :

Pozor na dodržování jídelního režimu, nevynedávaj jídla.
Pozor na sladkosti, které sniž místo pořádné svačiny.

BODY ZA JÍDELNÍČEK:

Můžou přidat více zeleniny!
Pozor na ledový čaj!
býva hodně slazený.

Zapisování:

5

Jídelní režim:

3

CELKEM BODŮ TENTO TÝDEN:

8
(z max. 10 bodů)

Jan

Malými krůčky k velkým cílům

Kurz zdravého životního stylu pro děti a rodiče od října

efektivní kurz vedený odborníky společnosti STOB.

Více informací a přihlášky na www.stob.cz.

**KURZ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU
PRO DĚTI A PRO RODIČE**

Světěte své děti do rukou odborníků a naučte se společně žít zdravěji.

- Podpora skupiny
- Ověřené informace hravou formou
- Dlouhodobě udržitelný životní styl
- Péče dvou odborníků – psychologů a lékařky

Jméno: MUDr. J. Vobrová a Mgr. Z. Acar Jarošová

Místo: Praha (bude upřesněno)

Datum: leden - březen 2023

Více informací najdete na stránkách stob.cz.

malkova@stob.cz
+420608834816

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

Jak může pomoci STOB převést teorii do praxe

Svépomocné manuály

CHCI ZMĚNU. JAK NA VÝŽIVU?

HUBNEME S ROZUMEM

- JAK PRACOVAT S BROŽUROU
- ZÁKLADY VÝŽIVY
- JAK NAKUPOVAT TUKY
- PEČIVO, CEREÁLIE
- PŘÍLOHY, LUŠTĚNINY, OCHUCOVADLA
- MASO, MASNÉ VÝROBKY, VEJCE
- MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY, SÝRY
- NÁPOJE
- ZELENINA, OVOCE, OŘECHY
- RESTAURACE, JÍDELNY, FASTFOOD
- SLADKOSTI, SLANÉ VÝROBKY
- POMŮCKY NA CESTU K CÍLI

CHCI ZMĚNU. JAK NA VÝŽIVU II?

HUBNEME S ROZUMEM

- JAK SI SESTAVIT JÍDELNÍČEK
- DENNÍ REŽIM
- PRAKTICKÝ NÁVOD
- SNÍDANĚ
- SLADKÁ SNÍDANĚ
- OBĚD
- VEČEŘE
- STUDENÁ VEČEŘE
- SVAČINY
- JÍDLO V RESTAURACI, MĚSÁNÍ
- PITNÝ REŽIM
- ODHAD VELIKOSTI PORCE
- POMŮCKY NA CESTU K CÍLI

CHCI ZMĚNU. JAK NA POHYB?

HUBNEME S ROZUMEM

- JAK PRACOVAT S BROŽUROU
- STOBKOLO – PŮJDU DO TOHO?
- TEORIE K POHYBU – BENEFITY
- PRO ZAČÍNÁJÍCÍ VÁHAVCE
- OSOBNÍ PLÁN – RUTINNÍ POHYB
- OSOBNÍ PLÁN – CHŮZE
- OSOBNÍ PLÁN – NORDIC WALKING
- OSOBNÍ PLÁN – BĚH
- OSOBNÍ PLÁN – KOLO, ROTOPED
- OSOBNÍ PLÁN – PLAVÁNÍ
- OSOBNÍ PLÁN – IN-LINE BRUSLE
- SKUPINOVÁ CVIČENÍ A STREČINK
- POMŮCKY NA CESTU K CÍLI

Jak může pomoci STOB – Den zdraví

21. října 2023 vás čeká:

- 10 druhů pohybu, poradny, odborné služby, měření, index zdraví, atd.
- prodejní výstava s ochutnávkami
- **Jste vítáni s vašimi nutričně výhodnými produkty**

malkova@stob.cz

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

Závěr

- Je třeba, aby odborníci přispívali k zvyšování nutriční gramotnosti
- K trvalé redukci váhy vede zlepšování nutričního složení potravin, které vyhovují sensoricky – reformulace potravin
- Pro uvedení teoretických nutričních znalostí do praxe je výhodné používat psychologické přístupy. Je důležité se zabývat nejen tím, **co lidé jedí, ale také jak jedí a proč jedí.**

Kontakt:
Iva Málková
tel. 608 834 816
email: malkova@stob.cz

www.stobklub.cz

www.stob.cz

www.hravezijzdrave.cz

www.stob.cz

Hubněte zdravě a natrvalo

